

Ectenia cererilor

După așezarea Cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă diaconul, sau în lipsa acestuia preotul, cheamă poporul prezent în biserică la rugăciune printr-o serie de îndemnuri cunoscute sub numele de ectenia cererilor. Această ectenie nu a fost de la început aici în forma de azi, dar a pătruns destul de devreme, mărturiile din secolul al VIII-lea dovedind prezența ei. Practic ectenia este alcatuită, după formula introductivă, dintr-o cerere pentru daruri, trei îndemnuri preluate din ectenia mare și ectenia cererilor propriu-zisă la care poporul se asociază cu răspunsul ***Dă Doamne!***

Să plinim rugăciunea noastră Domnului. — Ectenia precum și rugăciunea punerii înainte reprezintă o plinire a ritualurilor Intrării mari prin care ne pregătim pentru aducerea sfintei jertfe. Formula introductivă ne atrage atenția asupra acestui lucru și, de asemenea, ne îndeamnă să ridicăm rugăciunea la desăvârșire.

Pentru Cinstitele Daruri ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm. — Poporul din biserică este îndemnat să se asocieze rugăciunii punerii înainte rostită de către protos în altar prin cererea ca Cinstitele Daruri care au fost puse înaintea Domnului pe Sfânta Masă să fie primite de Acesta. Iar primirea lor înseamnă sălășluirea Sfântului Duh, în urma invocării Lui în timpul anaforalei, peste clerici, peste daruri și peste tot poporul, prefăcând darurile și adunarea în Trupul lui Hristos.

Pentru Sfântă Biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apară, mântuiește, miluiește și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu Harul Tău. — Prin aceste trei cereri preluate din ectenia mare rugăciunea pentru primirea Cinstitelor Daruri continuă în mod firesc cu rugăciunea pentru poporul care este adunat în biserică, pentru cei care *cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu* au venit să primească Duhul Sfânt și să se unească cu Hristos aducând sfânta jertfă. Cunoșcând dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, ne încredințăm purtării Lui de grijă pentru a fi izbăviți de toată răutatea.

Ziua toată desăvârșita, sfânta, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem. — Într-unul din ultimele sale cuvinte adresate obștii mănastirii Sfântul Ioan Botezatorul din Essex, Anglia, Arhimandritul Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan, sintetiza experiența sa duhovnicească și întreaga tradiție filocalică arătând ca scopul vieții noastre este de a cauta caile care duc la cunoașterea existențială a Dumnezeului personal făcând experiența vieții în El. Depășind logica noastră, în Hristos înțelegem ca Dumnezeu ne-a creat spre a deveni posesorii vieții Lui veșnice, fără de început, spre a deveni asemenea Lui pâna la identitate, nu după ființa ci în har, într-o comuniune deplină cu El. Acest program al teologiei celei mai înalte îl putem pune în practică începând chiar de astăzi, făcând ca în fiecare zi preocuparea noastră să fie a nu păcatui. Nefăcând păcatul ne curățăm mintea, inima și întreaga noastră ființă de întunericul păcatului, devenind în stare să simțim nemijlocit ce anume vine de la Dumnezeu. Punând zilnic în rugăciune preocuparea noastră de a nu mai păcatui, găsim calea cea adevărată care ne duce la cunoașterea existențială a lui Dumnezeu.

Biserica, prin slujbele sale, exprima acest adevăr atât de simplu și, în același timp, atât de profund și anume ca calea spre cunoașterea lui Dumnezeu consta în staruinta zilnică de a nu păcatui, rânduind să ne rugăm în fiecare zi pentru această. Rugăciunea ?Învrednicește-ne Doamne în ziua (seara, noaptea) această fără de păcat să ne pazim noi? este un exemplu în acest

sens. Ectenia cererilor exprima același lucru: rugăciunea ca ziua întreaga să o petrecem fără de păcat, în pace, făcând astfel din ea o zi sfântă, desăvârșită. E în același timp o atenționare asupra zilei de acum, acel astăzi în care se lucrează mântuirea și asupra căruia Hristos ne îndeamnă să ne concentrăm toată atenția: ?ajunge zilei rautatea ei? (Matei 6, 24). Este binecunoscuta viclenia diavolului care ne amagește să amânăm mereu (?măine nu astăzi?) momentul pocaintei. De aceea Biserica, ne îndeamnă ca ziua de astăzi, să-I cerem Lui Dumnezeu și să ne straduim noi înșine, a o face sfântă, desăvârșită, fără de păcat.

Înger de pace, credincios îndreptător, pazitor sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem. — Sfântul Ioan Gură de Aur arată în omiliile sale ca acest înger de pace pe care îl cerem este chiar îngerul pazitor care ne însoțește pretutindeni. Mântuitorul însuși ne încredințează de existența îngerului pazitor: *Vedeti să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, ca zic voua: Ca îngerii lor, în ceruri, pururea vad fața Tatăl ui Meu, Care este în ceruri.* (Matei 18, 10). Îngerul pazitor este un ajutor de nădejde pe care Domnul ni-l da în straduinta noastră de a nu păcatui. Ne rugăm ca îngerul pazitor să ne fie *credincios îndreptător* adică să fie întotdeauna cu noi îndreptându-ne pe calea cea strâmtă care duce în Împărăția lui Dumnezeu. Ne rugăm să ne fie pazitor atât sufletului cât și trupului, pazindu-ne de păcatele care ne duc la pierzare dar și de tot raul care se poate abate asupra noastră. Și ne rugăm ca îngerul nostru pazitor să fie un înger al păcii, un înger care să aducă pacea în sufletul și în jurul nostru eliberându-ne de razboiul și tulburarea pe care o aduce diavolul.

Milă și iertare de păcatele și de greșelele noastre, la Domnul să cerem. — În nazuinta noastră de a nu păcatui, de a face din fiecare zi o zi fără de păcat sub ocrotirea îngerului pazitor, ne gasim pe noi înșine păcatosi având nevoie de mila lui Dumnezeu. Îndraznim să-i cerem iertarea păcatelor știind iubirea Lui nemasurată față de oameni.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem. — Cerem pace lumii pentru ca *pacea este mama tuturor lucrurilor bune, fundamentul bucuriei* și ne încredințăm iubirii lui Dumnezeu, rugându-L să rânduiască El cele bune și de folos sufletului, adică cele ce sunt spre mântuire.

Cealalta vreme a vieții noastre în pace și întru pocainta a săvârși, la Domnul să cerem. — Ne rugăm ca *cealalta vreme a vieții noastre* să o petrecem în pocainta care aduce pacea în suflet. Aceasta petrecere întru pocainta a vieții nu este o perspectivă sumbră ci, din contra, îmbucurătoare dacă avem o înțelegere justă a pocaintei. După cum arată părintele Rafail Noica pocainta nu trebuie înțeleasă la nivel moralist, ca o „*miorlaiala pentru boroboatele săvârșite*”. Pocainta este dinamica către veșnicie, ?zvâcul launtric al unui suflet care întrezărește ceva din realitățile duhovnicești și tânjeste după ele? exprimat de luminânda Saptamânii Mari: ?Camara Ta Mântuitorule o vad împodobită și îmbracaminte nu am ca să intru întru dânsa??.

Pocainta începe cu viziunea păcatului. Potrivit parintilor Bisericii a-Ți recunoaște păcatul este un mare dar al cerului, mai mare decât vederea îngerilor. *Pocainta este un nepretuit dar ce s-a dat omenirii. Pocainta este minunea lui Dumnezeu, care ne creează din nou după cadere. Pocainta este revarsarea inspiratiei divine asupra noastră, cu puterea careia noi ne înaltăm la Dumnezeu, Tatăl nostru, pentru a trai împreună cu El viața veșnică în lumina iubirii Sale. Prin pocainta se săvârșește îndumnezeirea noastră. Darul acesta a devenit posibil prin rugăciunea lui Hristos din Ghetsimani, prin moartea Lui pe Golgota și prin Învierea Lui.*

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, fără rușinare, în pace, și răspuns bun la Înfrișoșată Judecată a lui Hristos, să cerem. — Ultima cerere ne pregătește pentru momentul trecerii din această viață, moment esențial în existența noastră pentru că în starea în care ne va afla sfârșitul, în aceea vom rămâne în veci. De aceea ne rugăm ca sfârșitul nostru să fie

creștinesc, împreună cu Hristos și mărturisind credința în El. Conștienți de neputințele noastre cerem ca sfârșitul să ne fie fără durere, fără o durere fizică mai presus de puterea noastră, dar mai ales fără durerea de a ne vedea lepădați de Dumnezeu. Ne rugăm apoi ca să nu fim rușinați atunci când se vor deschide cărțile conștiinței și toate faptele și gândurile noastre vor fi vădite, ci să dăm un răspuns bun la înfricoșătoarea judecată. Acest răspuns bun nu e o dibăcie avocățască ci răspunsul unei vieți trăite în pocăință cu conștiința păcătoșeniei proprii.

Pre Preasfânta, Curata, Preabinecuvântata, Slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioara Maria cu toți sfinții pomenindu-o, pre noi înșine și unii pre alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm. — Ectenia cererilor reprezintă un adevărat program de viață duhovnicească pentru fiecare credincios în vederea unui *răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos* și pentru a putea rămâne de-a pururi uniți cu El. Gândul la judecata finală este un imbold ca, având exemplul și ajutorul Maicii Domnului și al tuturor sfinților *pre noi înșine și unii pre alții și toată viața noastră* să o dăruim lui Hristos prin pocăință.

Cu îndurările Unuia-Născut Fiului Tău, cu Carele bine ești cuvântat, împreună cu Preasfântul și Bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. — Ecfonisul care încheie ectenia subliniază faptul că împlinirea tuturor cererilor noastre este posibilă numai cu îndurările Fiului lui Dumnezeu, Care Și-a dovedit dragostea față de noi prin Întruparea și Crucea Sa.